N:o 7. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. ö. g. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 1 April 1892. | Pris: Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre. Annonspris: 10 öre petitraden (15 öre utl.) | Årg. 12.

Georgina Sommelius-Bottero.

Mången af dem, som vid början af sistlidna årtionde besökte vår k. opera, har nog ett angenämt minne af den intagande och begåfvade sångerska, hvars bild här i dag framställes. Anledningen dertill är sorglig, såsom det betydelsefulla korset öfver hennes namn här ofvan antyder. Efter nyligen ingången underrättelse från Italien, der hon hoppats återvinna sin helsa efter en svår bröstsjukdom, slutade den i hemlandet som i utlandet uppburna älskliga konstnärinnan sina dagar den 17 mars i Florens, dit hon följt sin man, som vid dervarande opera för närvarande är engagerad.

Då sångarparet Bottero sommaren 1890 anlände till Sverige, hyste vi den glada förhoppningen att det vid då instundande spelår å k. operan skulle låta höra sig från den scen, der Georgina Sommelius började sin konstnärsbana och firade sina första triumfer som operasångerska, helst som hon ännu på våren samma år med vanlig framgång uppträdt på italienska scener, men det bröstlidande, som föranledde henne då att efter många års frånvaro från fäderneslandet söka helsans återställande i dess fjellbygder, hade redan satt en gräns för hennes konstnärliga verksamhet. Endast hennes make, den värderade sångaren Osvaldo Bottero, fingo vi då höra som gäst å vår operascen. Då vid med anledning af detta gästspel och makarne Botteros härvaro i 1:a novembernumret det året meddelade hans porträtt, önskade vi med detta förena hans makas, men hon motsatte sig det på grund af att hon sjelf icke kunde uppträda här som konstnärinna. I tidskriften Idun blef emellertid hennes bild och biografi intagen, såsom vi hört, emot hennes vetskap. Under vistelsen här lät hon taga ett privatporträtt af sig på Gösta Flormans bekanta atelier, och det är detta som här reproducerats. Det glada intryck, som besjälar detsamma, vittnar om att hon då ännu hyste hopp om sitt tillfrisknande, och hon grundade detta hopp på förtroendet till den då så mycket omtalade Koch'ska lymfan och det milda klimatet i St. Remo, dit hon begaf sig vid vinterns inträdande här. Bröståkomman, som nyligen tycktes förbättrad, flyttade sig sedan åt strupen och hon fann snart att föga hopp om tillfrisknande återstod. I ett bref till en väninna här i Stockholm säger hon sig ha hört omtalas operahusets rifning och tillägger vemodigt: »Jag får då aldrig mera återse det gamla operahuset — och väl icke något annat hus i Stockholm heller.» Spådomen slog beklagligen in. Så kärt än hennes nya hemland var, der hon länge lefvat lycklig vid en älskad makes sida och firad som konstnärinna, var hon dock med starka band fästad vid fäderneslandet.

Georgina Sommelius-Bottero.

Georgina Sommelius föddes 1857 i Styrnäs' socken i Ångermanland. Hennes föräldrar voro sågverksegaren F. Sommelius och hans maka i första giftet, född Edström. Hennes musikaliska anlag började tidigt framträda och 17 år gammal kom hon till Stock-

holm och studerade pianospelet vid konservatoriet med stor flit. Efter ett par år, sedan hon uppmuntrats af en kamrat att egna sig åt sången i stället, vände hon sin håg åt sångkonsten och anlitade då den bekanta sångerskan fru Jeannette Jakobsson, som meddelade henne den första sångundervisningen. Sedan blef fröken Sommelius elev af fru Stenhammar, hos hvilken hon flitigt studerade samtidigt med Ingeborg Aas (Gina Oselio), och kamratskapet mellan den norska och den svenska sångerskan varade sedan länge. Samma år debuterade båda på vår operascen, tillsammans studerade de i Paris och började sedan på samma gång sin nya konstnärsbana i Italien.

Den 21 april 1879 debuterade Georgina Sommelius här som Margareta i »Faust», ett stort vågstycke, såsom man då tyckte, men sällan har en debut slagit så väl ut. Kritiken i Aftonbladet yttrar vid detta tillfälle: »Debutanten eger en utsökt naturlig uppfattning, omsigt och vårdnad. Sångerskans röst är icke stor eller omfångsrik men af en ren och tilltalande klang samt i de högre tonerna ej utan styrka. Hennes lärarinna, fru Stenhammar, har tydligen på densamma nedlagt mycken omsorg. Hon mottogs af publiken med stormande bifall.» Kritiken får lof att resonera med lugn, medan publiken kan storma af förtjusning, och man fann denna vid detta tillfälle förklarlig, ty en mera älsklig och sympatisk Margareta till personlighet som röst har icke många scener att bjuda på. Äfven efter debuten fortsatte den unga sångerskan att utbilda sig för operan under ledning af fru Stenhammar och fru Willman.

Sin andra debut gjorde hon samma år såsom Susanna i »Figaros bröllop» med ej mindre framgång och blef sedan fästad vid k. operan.

Följande år uppträdde hon som Anna i »Vermländingarne» och på hösten samma år gaf hon en särdeles lyckad framställning af Lalla Rookh, den rol hvari hon, om vi minnas rätt, sista gången trädde fram på vår operascen. Samma höst sjöng hon Oberon i Webers opera och återgaf detta år äfven skyddsengeln i »Gustaf Wasa». I januari 1881, då Delibes »Jean från Nivelle» upptogs här, innehade hon, alternerande med fröken Niehoff, Arlettes parti i denna opera; i mars samma år fick hon sina sista nya roler i »Den svarta dominon» som Brigitta och i »Carmen» som Michaela.

Den unga sångerskan sträfvade emellertid efter högre utveckling, kanske äfven större verkningskrets, och hon beslöt derför att lemna vår opera och fortsätta sångstudierna i Paris. Jemte sin trogna kamrat Ingeborg Aas hade hon d. 15 maj 1881 en afskedsmatiné i Berns' salong och sjöng, som vi vilja erinra oss för sista gången på operan samma dag. På hösten styrde de båda nordiska sångfåglarne färden till Paris för att fullkomna sig i sin konst under fru Marchesis ledning. I april följande året fick man höra att hon väckt mycken uppmärksamhet för sin sång på en af hennes lärarinna anordnad matiné musicale, och i december 1882 hade de båda sångartisterna fullbordat sin pariserkurs och reste till Italien, engagerade af impresarion Galetti för att uppträda der vid början af följande år. Men här skildes deras vägar. Medan Gina Oselio — som fröken Ingeborg Aas nu kallade sig med ett, som man tycker sig finna, lånadt förnamn af vänninnan — debuterade i Padua som Azucena, lät Georgina Sommelius höra sig första gången inför en italiensk publik å en konsert i Florens. Det kan vara af intresse att höra det omdöme, som då i en tidning der uttalades om vår unga landsmaninna, och hvarmed hon kan sägas hafva blifvit presenterad för Italiens musikverld; det är ganska smickrande för henne och har följande lydelse:

»Hon besitter en stämma af sällspordt varm timbre och mäktig af ett glödande passioneradt uttryck, som talar till både sinne och hjerta. Ehuru helt ung tyckes hon redan vara mästare i sångens konst, då hon vet att behandla och beherska de stora gåfvor hon fått på ett sätt som vi förr ej hört. Hon besitter en mönstergill drill och »filerar» tonen på ett sätt, som endast låter förklara sig af hennes utomordentliga respiration. Filharmoniska sällskapets publik, vanligtvis lugn, gränsande till kyla, sprang med ens öfver till stormande förtjusning, som skulle signorina Sommelius' sång på dem ha gjort samma verkan som en bomb.»

Samma år sjöng fröken Sommelius äfven i Spezia, der hon vid sin recett som Margareta i »Faust» väckte formlig hänryckning, och vidare i Pisa och Padua, i hvilken sistnämnda stad hon gjorde bekantskap med den framstående sångaren dr. jur. Osvaldo Bottero, en personlighet lika sympatisk som hon sjelf, och med hvilken hon i juni 1884 ingick äktenskap. Det gick ett rykte att hon då skulle öfvergifva scenen och konstnärslifvet, men det befanns ogrundadt, ty strax efter sitt giftermål uppträdde hon uti Siena i »Trubaduren», och om hösten samma år begaf sig konstnärsparet till Korfu, der fru Bottero jemte sin man var engagerad, och der hon under en månad sjöng ej mindre än 26 gånger i »Nabucco», »Salvator Rosa» och sista gången i Pacinis »Sappho», hvarvid hon hedrades ej blott med blomsterregn utan äfven medelst lössläppande på scenen af ett antal dufvor med färgade band, en i södern bruklig ovation för att uttrycka höjden af entusiasm. Efter återkomsten till Italien på våren 1885 sjöng fru Bottero i Genua, Firenze, Pistoja, Siena och Livorno, der hon i »Judinnan» blef mycket berömd både som sångerska och aktris. Om hösten 1887 reste konstnärsparet till Malta och gästade följande år Napoli. Våren 1889 lemnade de denna stad, engagerade af en amerikansk impresario, och reste till Buenos Ayres. Efter återkomsten till Italien sjöng fru Bottero i början af 1890 uti Milano, San Remo och Casale, och anträdde på sommaren sin förr omnämda resa till fosterlandet.

Under sin sjuåriga konstnärsbana i främmande land hade den flitiga sångerskan hunnit samla sig en betydande repertoar. Utom redan nämnda roler från hennes tid vid Stockholmsoperan och på utländska scener har hon sålunda sjungit Rosina i »Barberaren», Amneris i »Aida» samt roler i »Gioconda», »Promessi Sposi», »Mefistofeles», »Muntra fruarne», »Paul och Virginie», »Andorradalen», »Leonora» etc. Till hennes förnämsta uppgifter räknas i första rummet Margareta i »Faust» och vidare, Carmen, Mignon och Sappho.

De stora framgångar konstnärinnan rönte kom henne aldrig att förhäfva sig. Samma anspråkslöshet och älsklighet, som vi lärde värdera hos henne vid hennes första steg på konstnärsbanan i hemlandet, återfann man ännu vid hennes senaste och sista besök hos oss.

Georgina Sommelius' lefnadssaga var kort, men rik på ljus och lycka. Med sin berömda landsmaninna Jenny Lind, af hvars konstnärsskap hennes eget i viss mån var en återglans, delade hon ödet att genom ett lyckligt äktenskap med en främling skiljas från fädernejorden och finna sin graf i främmande land.

En internationell musik- och teaterutställning i Wien

skall ega rum i Praterrotundan och i de dertill hörande trädgårdarne från den 7 maj till den 9 oktober 1892. Utställningen skall stå under beskydd af erkehertig Karl Ludvig.

Utställningen skall delas i två delar, den ena skildrande musikens och teaterns historia, artistiska och sceniska utveckling, den andra är uteslutande industriell och teknisk samt omfattar alla föremål, som tillhöra dessa två konster.

De föremål, som skola utställas, grupperas i fyra hufvudafdelningar: 1) biografiska minnen, 2) musikföremål, 3) teaterföremål och 4) föremål ur nyssnämda kategorier, hvilka erbjuda ett etnografiskt intresse

De biografiska minnena utgöras af minnen af ryktbara musici, dramatiska författare, sångare och sångerskor, skådespelare och skådespelerskor, både äldre och samtida, och hvilka skapat sig ett namn inom dramat eller musiken. Dessa minnen kunna utgöras

af porträtt, gravyrer, fotografier m. m. Vidare äro autografer, medaljer och föremål, hvilka tillhört dylika artister, lämpliga som utställningsföremål. Äfven monografier öfver artister kunna utställas.

Musikafdelningen omfattar till en början musikaliska instrument, hvilka framställa instrumenten i deras historiska utvecklingsskeden. Vidare föremål af grafisk art, såsom gamla musikbeteckningar, messböcker, illustrationer, teckningar, föreställande musikaliska föreställningar, gravyrer och musiktryck, karakteriserande olika epoker m. m. Slutligen föremål, tillhörande musiklitteraturen och musikundervisningen, såsom musikhistoriska arbeten, tidningar, lexikon, teoretiska och praktiska läroböcker i musik, statuter och rapporter från musikkonservatorier m. m.

Under afdelningen teater skola utställas föremål ur den förflutna och den närvarande tiden. Utställningsföremål äro sålunda planer och modeller till teaterbyggnader, maskiner och belysningsapparater, dekorationer, accessoirer, teckningar af teaterföreställningar, taflor och skulpturverk, hvilka illustrera dramatiska stycken, vidare teaterpjeser af alla slag, operalibretter, utkast till baletter m. m. och slutligen alster, som ligga inom den dramatiska kritikens och litteraturens område, såsom tidningar, programblad, affischer m. m.

Samtidigt med utställningen skola musikaliska oah teatraliska föreställningar ega rum i en för detta ändamål på utställningsplatsen uppbyggd teater, hvilka föreställningar särskildt äro ämnade att åskådliggöra den historiska utvecklingen af teaterväsendets alla grenar. Dessa representationer skola gifva anledning till en serie gästspel af framstående utländska artister och teatersällskap.

Théâtre français skall i slutet af maj gifva ett gästspel vid denna utställning. Äfven skola de berömda skådespelerskorna fru Rejane (Frankrike), Eleonora Duse (Italien) och Betty Hennings (?) (Danmark) uppträda vid utställningen. Dessutom skola ett böhmiskt operasällskap, ett platt-tyskt teatersällskap, en dansk och en tysk teatertrupp inträffa vid utställningen. En historisk sångspelsafton, en historisk operettafton och en historisk lustspelsafton skola gifvas. En mängd militärkapell af olika nationaliteter — tysk, fransk, italiensk, engelsk, belgisk, rysk och sannolikt äfven turkisk — skola gifva konserter, klädda i sina olika uniformer.

Kompositörerna Svendsen och Grieg lära ha mottagit inbjudning att vid utställningen anföra hvar sin konsert, upptagande endast dessa tonsättares egna alster.

Om den "konstnärliga" andningen.

(Ytterligare insändt.)

Hvad var det jag sa' 99 om våren? Jag hade knappt fått tala till punkt förrän den ena gengångaren var framme och tittade. Denna gång var det Red. af Svensk Musiktidning, som benäget åtagit sig att fungera som andebesvärjare. Tit. —n— var antagligen för tillfället hindrad.

Om igen då, gamle Sisyfus!

Först ett ord i förbigående. Red. säger sig icke hafva kunnat i artikeln af —n— uppleta något ställe, der en petitio principii skulle vara begången. Detta behöfver nu, å ena sidan, endast bevisa, att Redaktionens styrka icke ligger i innanläsning, hvilket uppenbarligen är dess ensak. Men, å andra sidan kan det innebära en beskyllning mot mig att hafva farit med lögnaktiga uppgifter och i så fall vidkommer saken äfven mig. Jag måste väl då hjelpa Red. tillrätta.

I Musiktidn. n:o 5, sid. 35, spalt 3 står att läsa: »de skäl hvarför den gamla skolan rekommenderar den af hr A. förkättrade italienska metodens munställning, angifvas af den bekante professor *Siebel* i hans »Lehrbuch des Gesanges», i sammanhang med hans beskrifning deröfver på följande sätt: — »Under öfningarne på vokalen *a* bör tungan hvila mot nedre tandraden, och munnen hafva en oval form, såsom under ett otvunget leende. Denna munställning har det goda med sig, att den bidrager att hindra spänningen och halstoner såväl som obehagliga förvridningar af ansiktet.»

Här anför nu ins. —n— såsom stöd för den ovala munställningens förträfflighet en *alldeles omotiverad föreskrift* och ett *alldeles obevisadt påstående* af prof. *Sieber* (icke Siebel), en af den gamla skolans koryfeer. Är detta icke en petitio principii af renaste vatten, så vet inte jag!

Och nu till hufvudfrågan: den »konstnärliga» inandningen.

Vi hafva då att skärskåda två termer, den ena uppställd af mig: den idealiskt naturliga inandningen, den andra uppställd af gamla skolan: den konstnärliga inandningen.

Antingen äro nu de fysiologiska förrättningar, som dessa termer beteckna, *identiska* eller äro de det *icke*. Ett tredje är otänkbart.

Första antagandet: *de äro identiska.*

I så fall kunde det tyckas att vi skrifva om påfvens skägg. Förlåt, icke så alldeles. Äro förrättningarne identiska, så är den ena termen *öfverflödig* och är således värd sitt afsked. Jag föreslår då, att vi ge på båten den ytterst sväfvande och mångtydiga termen »konstnärlig», emedan den, långt ifrån att reda begreppet, tvärtom är i hög grad egnad att grumla det.

I de flesta menniskors föreställning stå nemligen begreppen *konst* och *natur* som hvarandras motsatser. Det dagliga språkbruket ger stöd åt denna uppfattning. Ytterst få menniskor kunna bringa dessa begrepp i samklang och man kan svårligen begära, att en nybörjare skall kunna begripa, att det (idealiskt) naturliga ens *kan* vara liktydigt med det konstnärliga, än mindre att det *måste* vara det. Hvartill tjenar det då att bibehålla denna visserligen välklingande, men dock öfverflödiga term, som endast är egnad att smeka fåfängan och alstra andligt högmod? Bort med den!

För att förtydliga hvad jag sagt i min förra artikel vill jag uppställa följande definition: den idealiskt naturliga inandningen är elevens eget ursprungliga inandningssätt, af läraren på *negativ* väg (genom varningar och rättelser) sofradt och luttradt från alla oriktigheter.

Andra antagandet: *förrättningarna äro icke identiska.*

Alldenstund den idealiskt naturliga inandningen äfven är den fysiologiskt riktiga (motsatsen kan icke tänkas), måste då den »konstnärliga» inandningen vara något *annat*. Och hvad annat skulle den då vara, än ett af läraren på *positiv* väg (genom föreskrifter och uppmaningar) eleven påtvingadt andhemtningssätt? Men detta är af menniskor uppfunnet och måste vara sämre än det naturliga (sofradt och luttradt.)

Termen »pedagogiskt riktigt funnet» kan hvilken lärare som helst krypa bakom och den är alltså ytterst farlig. Hvad som kan gå till en tid och sålunda *synes* riktigt funnet, kan i längden ha de bedröfligaste följder. *Exempla sunt odiosa.* Det enda som står sig i alla väder är det fysiologiskt riktiga.

Är detta dunkelt?

Besvaras frågan med ja, torde det vara förlåtligt om den misstanken skulle insmyga sig hos mig, att skulden icke så mycket ligger i mitt bristande framställningssätt, som icke mera i mina motståndares uppfattningsförmåga eller bristande vilja.

Fritz Arlberg.

Att hr Arlbergs s. k. gengångare enligt hans spådom fortfarande titta fram borde egentligen ej väcka förvåning, ty det dråpslag hr A. gifvit dem existerar väl mindre såsom ett faktum än i hr A:s egen föreställning likasom den »Petitio principii» hr A. påbördat insändaren —n—. Hr Arlbergs välvilja att »hjelpa Red. tillrätta» i fråga om den der »Petitio» gå vi nu att besvara med att visa honom samma tjenst, och våra läsare må sedan bedöma hvem som har logiken på sin sida.

Herr Arlberg har sagt (se Sv. Musikt. n:o 6 sid. 44) det insändaren —n— påstår, att »den ovala munställningen är förträfflig *derföre* att den påbjudes

af den gamla skolan.» Skälet till förträffligheten skulle alltså vara den gamla skolans påbjudande. Men hvad säger —n— (Sv. Musikt. n:o 5 sid 35)? Jo följande: »allt som verkligen tjänar det åsyftade ändamålet (»röstens utbildning till högsta möjliga skönhet och fullkomlighet») är *naturligt* och *förnuftigt*». »Är det förnuftigt» — fortfar —n— »så bör man ju kunna uppvisa skälen derför», och skälen, säger —n—, äro att den gamla skolans munställning »bidrager att hindra spänningar och halstoner såväl som obehagliga förvridningar af ansigtet.» För vanligt logiskt begrepp måste väl då —n:s— påstående vara detta: den gamla skolans munställning hindrar spänningar och halstoner etc., *derföre* påbjuder hon densamma (såsom naturlig och förnuftig). Hur kan man då, såsom hr A., ur insändarens yttrande utleta denna konklusion: »den gamla skolans munställning är förträfflig *derför* att den påbjudes af den gamla skolan?! Det är detta felslut Red. påpekat.

En annan sak är om den gamla skolan och hr Sieber*) har rätt gent emot herr Arlberg. Derom ha vi ej yttrat oss.

Hvad beträffar de båda termerna »den idealiskt naturliga» och »den konstnärliga andningen», synes det af —n— ofvan anförda yttrandet gå ut på att han finner de fysiologiska förrättningar, som dessa termer beteckna, identiska (»det som verkligen tjänar det konstnärliga ändamålet är naturenligt och förnuftigt»). I så fall skulle man tycka att —n— och hr A., som den senare säger, »kifvades om påfvens skägg». Men ordet »konstnärlig» finner hr A. alltför stötande och förvillande. Då emellertid hr Arlberg i sin förtydligande definition medgifver att läraren »på *negativ* väg skall genom varningar och rättelser sofra och luttra elevens eget ursprungliga inandningssätt från alla oriktigheter», så synes oss här mera stridas om ord än om sak. Hvarken »den gamla» eller »den nya» skolan kan väl *påfinna* något positivt nytt andningssätt; båda ha väl att följa den negativa vägen att undanrödja de fel, som förhindra en konstnärlig sång, och naturen behöfver sålunda ledas till idealisk framställning på konstnärlig väg; sjelfva begreppet sångkonst innefattar ju detta. Att nu kalla den inandning konstnärlig, som rättar och sofrar elevens ursprungliga inandningssätt i motsats till denna ännu (oidealiskt) naturliga, finna vi ingalunda missledande utan tvärt om upplysande i fråga om sättet för och ändamålet med inandningen. — Våra läsare torde nu ha nog af denna kontrovers och finna frågan, eller frågorna nog utredda för att sjelfva döma i saken. *Red.*

*) Bekant tysk sångpedagog, f. 1822; genom förbiseende uppgafs i S. M. T. namnet vara Siebel.

Musikpressen.

På Abrah. Lundquists förlag har utkommit:

För piano 2-händ.:

Godard, Benj.: *3:e Barcarolle* op. 105. Pr. 1 krona.

Pierne, G.: *Sérénade*, oeuv. 7. Pr. 1 krona.

Eilenberg, Rich.: *La Manola*, Sérénade espagnole. Pr. 1 kr.

Reichardt, Carl: *I regn och blåst*, Marsch, Pr. 75 öre.

Forster, Rud.: *Bitte, bitte, bitte noch einmal*, Polka, Pr. 75 öre.

Waldteufel, Emil: *Strandbilder* (»Sur la plage»), Vals, op. 234, Pr. 1 kr.

För piano och violin eller flöjt:

Opera-Album, favoritmelodier, lätt arrangerade (Wilhelm Tell, Aida, Mefistofeles) 2:a häftet. Pr. Kr. 1,50.

För sång med piano:

Hill, Wilh.: *Hjertat vid Rhen* (Barytonisten n:o 47, gess—e). Pr. 50 öre.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

för sång:

Sjögren, Emil: *Pagen;* e—f el. a) pr. 50 öre, *Silkesko over gylden læst;* (e—g) Pr. 50 öre. Båda sångerna, till ord af J. P. Jacobsen, tillegn. fru Olga Bratt.

På Brödrene Hals förlag i Kristiania är utkommet:

Kjerulf, Halfdan: *Elegie*, efterladt arbeide, fröken Marie Garben tillegnet (med komponistens porträtt) Pr. 1 Kr.

Godards Barcarolle kan likasom dennes förut här utgifna pianosaker, räknas till den bättre salongsmusiken, elegant och melodiös, sådan den är, och är ej heller svår att utföra. — G. Pierne är en för oss ny, förmodligen fransk komponist, som med den ofvannämnda behagliga Sérénaden dokumenterar sig som en god tonsättare. Stycket, som är lätt utförbart, är ursprungligen en sång, som måtte ha blifvit mycket populär, ty den förekommer arrangerad för en mängd olika instrumenter. — Eilenbergs Sérénade är ett enklare salongsstycke med vederbörlig spansk kolorit. — Innehållet af det lätt och väl arrangerade opera-albumet är ofvan angifvet. — Sången af Hill, i enkel balladstil, kunde lika gerna ha ingått i någon samling för bassångare, emedan den går så lågt som till ostr. giss och ej högre än till tvåstr. e. — Sjögrens små sånger likna hans föregående i originalitet och pikant harmonisering, som stundom bjuder på starka dissonanser såsom i den sistnämnda sången vid orden »Jordrigs fryd» och »Flammen står». En dylik kromatisk harmonisering förekommer i »Pagen» vid orden »digted» paa et Elskogskvad om sin Elskogsquide», men är den mera musikalisk och verkligt genial. Texten till denna sång synes oss mer humoristisk än tonsättaren uppfattat densamma. Båda sångerna kunna rekommenderas såsom intressanta alster af tonsättarens rika fantasi, och förete inga svårigheter i sångstämman eller ackompagnementet.

Elegien af Kjerulf har sitt intresse såsom hittills obekant tonsättning af den värderade norske sångkomponisten men röjer ej såsom hans förut utgifna saker, »den genomarbetade, beherskade form», som Grönvold berömmer hos tonsättaren. Slutet af lentot, första satsen förekommer något stympad; bäst är animatosatsen, som utgör sista hälften af stycket.

Literatur.

Bensow, Oscar: *Ludvig van Beethoven, bedömd af Richard Wagner.* Pr. 75 öre. Ett nytt utdrag ur Wagners skrifter har hr B. med detta lilla häfte utsändt, »kungsord om en konung i konstens rike», såsom den Wagnerälskande utgifvaren säger i företalet.

The Strad är namnet på en månadsjournal (16 sid. 8:o) för alla som traktera stråkinstrument (for professionals and amateurs of all stringer instruments, played with the bow). Februarihäftet för i år af denna tidskrift innehåller ett blad med autotypiporträtt af violoncellvirtuosen Carl Fuchs (f. 1865 i Offenbach.) Bland notiserna förekommer en, som i mycket smickrande ordalag omnämner vår landsmaninnas, fröken *Hildegard Werners*, uppträdande med sin »Mignon-orkester» i Newcastle on Tyne strax före jul, hvarom förut här är nämndt. Efter omtalande af Mr Carrodus' förträffliga utförande af »Otello-fantasien» för violin af Ernst och hans egna »Scottish melodies» säger korrespondenten: »Ett annat evenement var den magnifika ensemblen hos »Mignon String-orchestra», sammansatt af unga qvinliga violinister under ledning af miss Hildegard Werner; den skickliga direktrisen har varit elev af Leonard, och man kan ej nog berömma hennes utmärkta talang och skicklighet.» Jemte notiser och annonser innehåller tidskriften artiklar om »De förnämsta skolorna för violinfabrikation», »Stradivari-violerna» m. m.

The musical times *of Queensland*, a journal devoted to the art and culture of music, är namnet på en liten musiktidning (8 sid. text med omslag för titel och annonser, något mindre än »Signale»), som blifvit Red. tillsänd. Tidningen utgifves månatligen i Brisbane, en stad på östra kusten af Nya Holland, med öfver 30,000 innevånare, och det är n:o 2 af andra årgången vi

ha framför oss. Tidningen redogör bl. a. för stadens »Musical Union», hvars sekreterare är en hr A. R. Ohman, som möjligen kan vara en svensk Öhman. Musikföreningen ger fyra konserter och en beneficekonsert under året, och programet för 1892 upptager Dvoråks »Stabat mater», Mackenzies »Rose of Sharon», »Skapelsen», »Messias m. m.

Musikbref från Kristiania.

Ehuru jag under min korta vistelse i den norska hufvudstaden inhemtade mycket af musikaliskt intresse — tack vare det humana tillmötesgående, som öfver allt kom mig till del — gick jag dock miste om nöjet att få höra någon musik. Musikföreningen, grundelementet i konsertlifvet derstädes, hade redan, då den ej längre kunde få disponera cirkusbyggnaden och ej någon annan i akustiskt hänseende lämplig eller tillräckligt stor lokal stod till buds, måst afsluta sin verksamhet för säsongen. Det bestämda konsertantalet hade derför nödgats gifvas med kortare mellanrum än som vid säsongens början varit beräknadt, en omständighet, hvilken äfven lagt hinder i vägen för en mera omsorgsfull och detaljerad arbetsplan. Sällskapet, som har till dirigent den kände och framstående musikern *Iver Holter*, består af eliten af Kristianias musikälskande herrar och damer och som vid större konserter assisteras af teaterns kapell, 30 medlemmar.

Denna sistnämda korporation ledes af den rutinerade kapellmästaren *Hennum* och eger dugtiga förmågor, ibland dem en f. d. elev af Ludvig Norman, *Gustav Lange*, hvilken sedan dess utbildats i utlandet och nu är en violinist af hög rang. Jemte den likaledes högt ansedde violinisten *Johannes Wolff* biträder han ofta vid konserter och matinéer. Öfrige utöfvande musikcelebriteter, hvilkas namn den närmaste tiden mest framträdt å konsertprogrammen, äro sångaren *Thorvald Lammers*, fruarne *Gröndahl*, *Nissen* och *Nansen*, den senare romanssångerska par préference. Teaterns lyriska afdelning representeras endast af tvenne fast engagerade sångare, hrr *Bjarne Lund* och den från Stockholms musikverld bekante *Wilhelm Kloed*, hvars intelligenta och smakfulla föredrag af romanser säkert mången svensk musikvän har i tacksamt och lifligt minne. En annan sedan flere år tillbaka i Kristiania bosatt operaartist, som äfven en längre tid tillhörde musiklifvet i Stockholm, är den nu mera sällan offentligt uppträdande fru *Ida Basilier-Magelsen*, värderad och ansedd sånglärarinna. Under säsongens lopp hafva flere operor gifvits med fru *Dagmar Sterky* som gäst. Hennes konstnärsskap har här liksom i Stockholm rönt det lifligaste erkännande och hon väntas åter till teatern i april då »Zampa» kommer att gifvas.

Ett obeskrifligt nöje, som försonade mig med förlusten af att ej få bevista någon musikföreställning, var det som genom bekantskapen med hr *Carl Warmuths* musikbibliotek skänktes mig. Ehuru ej anmärkningsvärdt stort inrymde det dock en stor omvexling af de mest sällsynta verk från skilda länder inom snart sagdt alla musikskriftställeriets områden från allra äldsta tider; tidskrifter, kompositioner, originalmanuskripter etc., ett från Gregorianska tiden, från Neumernas och Mensurens perioder allt intill våra dagar. Något motsvarande finnes säkert icke på många ställen i Europa. Bland nyare tidens mera ovanliga arbeten fans Liszts biografiska verk öfver Chopin, hvilket förorsakat bibliotekets egare 15 års sträfvanden, innan han lyckats införlifva detsamma med sina egna samlingar. Svenska arbeten representerades bland annat af artiklar af A. L., *alla årgångar* af musiktidningar och bland dessa äfven — Svensk Musiktidning. Detta bibliotek betecknar ej ensamt hr Warmuths grundliga och lifliga intresse för musikalisk kultur och konst. Sjelf musikalisk bildad och lyckad komponist omfattar han med den mest oegennyttiga välvilja all värdig och allvarlig sträfvan för sann konst, uppoffrande ofantliga summor för detta ändamål, så olikt de flesta andra musikförläggare, hvilkas verksamhet mindre är bunden vid några estetiska förpligtelser än riktad på att tillgodose en banal och förskämd smak hos allmänheten.

Gösta Gr.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. operan. Mars 16, 18, 20 Ponchielli: *Gioconda* (Laura: fru Edling; 20/3 frk. Almati). — 19 Thomas: *Mignon* (Mignon: frk. Sofie Lindegren, som gäst; Philine: frk Noack, debut; Wilhelm Meister, Lotharío: hrr Lundmark, Nygren). — 21 Bizet: *Carmen* (Michaela, Don José: frk. Lindegren, hr Bratbost, som gäster; Carmen, Escamillo: fru Edling, hr Nygren). — 23, 25 Verdi: *Den Vilseförda* (Violetta: m:me Beatrice Véhon-Halvorsen, 1 a gästupptr.; Flora, Anna: frk. Karlsohn, fru Strandberg; Alfred, Germont d. ä.: hrr Strandberg, Lundqvist). — 24 Gounod: *Romeo och Julia*. — 27 Auber: *Den svarta Dominon* (Adèle: fru Sterky, som gäst; Brigitta: frk. Edman, 2:a debut; Gil Perez: hr Brag). — 28, 30 Gounod: *Faust* (Margareta: fru Véhon-Halvorsen, gäst; Faust, Mefistofeles, Valentin: hrr Ödmann, Sellergren, Malmsjö; 30/3 Mefistofeles: hr Nygren; Valentin: hr Alarik Uggla, som gäst)

Vasa-teatern. Mars 24—31 Jakobowski, Ed.: *Jack och Bob (Erminy)* burlesk operett i 3 akt. af Harry Paulton och Claxson Belamy, bearb. af Har. Molander (Erminy, Nancy, lady Isabella: frökn. Ekström, Grönberg, fru Lindström; Jack, Bob, lord Loseberne, Edv. Radstock: hrr Warberg, Strömberg, Hagman, Ander).

Jakobs kyrka. Mars 27 *Orgelmatiné* af dir. Alb. Lindström med bitr. af frök. Selma Ek, violinisten Hugo Alfvén och Stockholms Allmänna Sångförening.

Musikaliska Akademien. Mars 15 *Konsert* af fru Louise Pyk med bitr. af hrr Oscar Lejdström och Tor Aulin.

Nya Sveasalongen. Mars 25 *Qvartettsångare-Förbundets* vokalkonsert.

Till ersättning för Gioconda, som efter blott tre föreställningar fått hvila med anledning af fru Östbergs iråkade sjukdom, har k. operan haft att bjuda på icke mindre än 5 gäster och 2 debutanter. Af gästerna må från konstnärlighetens synpunkt i första rummet nämnas den för oss hittills främmande sångerskan fru Véhon-Halvorsen, som genom sin utmärkta röst och sångkonst med rätta ådragit sig stor uppmärksamhet. Fru Halvorsen förfogar öfver en vacker, jämn och fyllig sopranstämma, som i höjden är ovanligt stark och klangfull samt ypperligt skolad, såsom hon haft tillfälle att visa såväl i »Den Vilseförda», som sedan i »Faust», der hennes utförande af koloraturen och särskildt drillen i juvelarian var mästerlig. Hennes sång är också själfull, mera än den dramatiska framställningen, hvilken nog är väl genomtänkt, såsom t. ex. dödsscenen i »Den Vilseförda», men saknar den sympativäckande värme, som man gerna vill finna hos en Margareta Fru Halvorsen närmar sig som konstnärinna icke obetydligt fröken Oselio. Hennes gästspel här har emellertid varit intressant och njutningsrikt; vi återkomma dertill ännu en gång, då vi fått höra henne som Mignon.

Från Stora Teatern i Göteborg ha vi haft ett par gäster, som dock ej äro främmande för vår operascen: fröken Sofie Lindegren och hr Mikael Bratbost. Fröken Lindegren gjorde här sin 1:a debut i juni 1887 som Michaela, och nästan samtidigt afslutade hr Bratbost sitt engagement vid operan som Silvain i »Villars dragoner» för att följande höst anträda en studieresa till utlandet. Fröken Lindegren lät nu först höra sig som Mignon, en rol, för hvilken hon fått beröm i Göteborg. Den unga sångerskan har en rätt behaglig röst och vackra höjdtoner samt inlägger mycken känsla i sång och spel; ännu återstår likväl för henne att vinna full beherskning af ton och röst samt mera jemnmått i den dramatiska framställningen. Hennes Mignon blef derigenom endast delvis lyckad, hvilket minst tycktes oss vara fallet i spegelarian. Såsom Michaela var emellertid hennes såväl vokala som dramatiska prestation mycket tillfredsställande med få undantag. Hr Bratbost synes genom senare årens studier ha vunnit större kraft i stämman, som äfven visar bättre utbildning, än då han sist uppträdde här. Röstens sträfhet har dock ej kunnat bortarbetas. I sitt spel visade hr Bratbost nu större liflighet och säkerhet, hvarför hans utförande af Don Josés parti i Carmen på det hela var rätt lyckadt.

I »Den svarta dominon» har man haft nöjet att få återhöra fru Dagmar Sterky, som efter sitt förut omnämda

framgångsrika gästspel i Kristiania återkommit till hufvudstaden. För ett år sedan utförde fru Sterky, nyss hemkommen efter sin studievistelse i Paris, Adéles rol i denna underhållande opera, och vi hade då tillfälle att framhålla hennes sympatiska, ehuru till sin timbre späda stämma och dess goda utbildning. Oaktadt röstens ringa volym eger den en märkvärdig förmåga att göra sig hörd i ensemblen som i solopartierna, tack vare tonens öppna och otvungna framträdande. Spelet var denna gång lifligare än förut och hela framställningen verkade derför högst anslående, hvarom äfven publikens varma erkännande bar vittne. Fru Sterky återvänder snart till Kristiania för att der sjunga i »Zampa», hvilken opera skall upptagas på Kristiania teater. I »Den svarta dominon» hade fröken Edman sin andra debut, som Brigitta, hvilket parti i vokalt hänseende utfördes ej så illa; i sitt spel röjde deremot den för öfrigt till det yttre behagliga sångerskan alltför ringa scenvana. Den andra debutanten, fröken Noack, försökte sig som Philine i »Mignon». Den unga danska sångerskan har tydligen större tilltro till sin förmåga, än den förtjenar, om än hennes röstresurser icke äro så obetydliga och koloraturanlag ej saknas. Sång och spel sakna än vederbörlig stadga, den förra pressas ofta ned till ett tonlöst parlando och hennes nervöst oroliga spel gjorde af Philine en alltför chargerad kokett. Det återstår oss att omnämna den sist framträdande gästen, herr Alarik Uggla från Finland. Herr Uggla sjöng Valentin i »Faust», och såväl hans figur, påminnande om Arlbergs i denna rol, som hans kraftiga röst gör honom mycket lämplig för rolen och i allmänhet för scenen. Intonationen var denna gång bättre, än då han för ett år sedan lät höra sig här som Escamillo, emellertid led sångaren af indisposition efter resan öfver Östersjön, hvarför vi afvakta ett fortsatt uppträdande för att rätt kunna döma om herr Ugglas konstnärsskap. Den finska brytningen gjorde sig stundom rätt märkbar. Af våra egna operasujetter har hrr Sellergren och Nygren båda sjungit Mefistofeles i »Faust», hvarvid den förre genom kraftigare och klangfullare röst gjorde bättre lycka i detta parti. I »Den svarta dominon» har herr Brag skapat en mycket rolig figur af Gil Perez. Rösten framträder ock med styrka, men den koloratur hr Janzon förfogade öfver i denna rol synes ej stå hr Brag till buds.

Vasateaterns nya operett af den hittills obekante polske tonsättaren Jakobowsky bjuder på många lustiga scener genom de båda banditerna Jack och Bob, hvilka genom ett falskt pass komma sig upp i en aristokratisk societé. Särdeles är hr Strömberg en mycket lustig figur, ehuru hans maskering synes vara ett alltför tydligt bofsignalement för att kunna dupera någon. Men i stycken af detta slag får man ej fästa sig för mycket vid orimligheterna. Musiken, som är föga originell, bjuder på ett och annat som låter väl höra sig; jemte äkta operettmusik förekommer nämligen äfven stycken som ingå på den komiska operans område. Ganska bra är sålunda »God natt»-kören i sista akten samt månskensarian och några andra solo- och ensemblesaker. Fröken Ekström är täck som den unga ladyn men sjunger osäkert, bättre lyckas i det vokala fröken Grönberg och fru Lindström samt hr Hagman. Uppsättningen är god och kapellmästaren, hr Berens, har heder af inöfnininge n. Operetten, som kommer till oss från Amerika och England, börjar nu äfven gifvas i Tyskland.

Vid fru Louise Pyks rätt talrikt besökta konsert hade man tillfälle att åter njuta af denna stora och präktiga röst, som dock ej blifvit alldeles oberörd af tiden. Särdeles utmärkt sjöngos af fru Pyk Heyses »Dyvekessange», hvilka lämpa sig väl för sångerskans allvarliga naturel, mindre väl passar henne deremot Susannas parti i »Figaro»-duetten, som sjöngs af henne och hr Lejdström. Med Griegs »Margaretes vuggesang», Reissigers »Dulgt kærlighed» och sången ur »Heksen» var hon åter inne på sitt rätta fält; Elsas dröm ur »Lohengrin», hvarmed hon inledde konserten, hör väl också dit men gjorde ej något djupare intryck. Vid konserten biträdde hr Aulin med Solosonat af Leclair, Barcarole af Spohr och Preludium af Bach-Schumann, allt speladt högst berömvärdt. Herr Lejdström vann förtjent bifall för sitt utförande af Södermans sköna ballad »Kung Heimer och Aslög.» Ett par mindre sånger af Meyer-Helmund utfördes äfven af konsertgifvarinnan.

Dir. Lindströms orgelmatiné gafs inför rätt många åhörare. Sjelf dokumenterade sig hr L. som god orgelspelare med Preludium och fuga af J. S. Bach, Fantasi, F moll, af Mozart och en stor sonat af Rheinberger. Fröken Ek sjöng med särdeles god röstdisposition Saint-Saëns bekanta Romans med violin och arian »Jag vet att min förlossare lefver» ur Händels »Messias». Den unge violinisten Alfvén spelade redbart ett Andante religioso af Beriot och Allmänna sångföreningen sjöng en kör med orgel af F. Hertzman, »Pilgrimernas bön vid Jerusalems portar», en mindre betydande komposition.

Qvartettsångareförbundets soaré i Nya Sveasalen hade dragit fullt hus till denna. Sällskapets qvartettsång gick med i allmänhet god ensemble och nyansering. Soloprestationerna voro föga anmärkningsvärda.

Från in- och utlandet.

Kgl. operan. Repetitionerna å den komiska operan »Skrifvarkungen» hafva tagit sin början; operan torde ej förr än i slutet af månaden kunna gå öfver scenen, om ens då, emedan densamma ställer icke så ringa anspråk på de utförande, såväl sångare som orkester. — Under inöfning är för öfrigt »Marsk Stigs döttrar».

»Lohengrin» kommer helt snart att upptagas med fröken Moritz som Elsa.

Operan »Hexan» af danske komponisten Enna är nu bestämd till upptagande å vår k. opera.

Fru Véhon-Halvorsen, k. operans nya gäst, är till börden amerikanska, född i Chicago af franska föräldrar. Redan som barn väckte hon uppmärksamhet genom sina ovanliga röstmedel. Föräldrarne bestämde henne för den musikaliska banan och hon begaf sig till Paris, der hon under flera år åtnjöt m:me de la Granges sångundervisning, hvarefter hon i Italien gjorde sin första sceniska debut som Violetta i »Traviata». Hon har sedermera sjungit dels å flera italienska scener, dels å k. operan i Lüttich samt kommer efter slutadt gästspel här att sjunga å Monnaiteatern i Brüssel. Violetta, Mignon, Margaretha i »Faust» och Gilda i »Rigoletto» räknas till hennes förnämsta partier. Den unga sångerskan, som af den utländska pressen erhållit de amplaste loford, är sedan ett år tillbaka gift med en norrman, grosshandlaren Halvorsen i Paris.

Pianisten Ilona Eibenschütz gifver den 5 april konsert i Musikaliska akademien. Fröken Eibenschüts, hvilken som 11-årigt »underbarn» lät höra sig här för 9 år sedan, är nu en fullmogen artist, som väckt mycken uppmärksamhet, senast i Kristiania, för sitt utmärkta pianospel. Hennes lärarinna fru Clara Schumann betecknar henne som en verkligt genial konstnärinna.

Fanny och Frida Olsen, ett par unga sångerskor, som på senare tid gjort sig fördelaktigt bemärkta såsom sådana, gifva d. 6 april en soaré i Vetenskapsakademiens hörsal.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande hade nyligen sitt ordinarie allmänna sammanträde för året under ordförandeskap af kammarherre Axel Burén.

Till sällskapet, hvars ändamål är att söka befrämja inhemsk komposition af flerstämmiga sånger för mansröster medelst anordnande af pristäflingar, hade till 1891 års pristäflan inlemnats ett ovanligt stort antal kompositioner, ej mindre än 40 st. af 23 olika kompositörer inom landet. Den till årets täflan tillsatta prisnämd, hvilkens medlemmar utgjordes af herrar Nordqvist, Svedbom och Åkerberg, ansåg likväl att ej något af de inlemnade arbetena kunde prisbelönas. Deremot hemstälde prisnämnden att sällskapet måtte inköpa några bland kompositionerna, i enlighet hvarmed sällskapet beslöt att inköpa följande kvartetter: »Klagan vid Hei-

mers död» och »Hymn till Thor» af A. Enderberg, Hudiksvall, »Ur Värmländska låtar» af sign. Ola Stengrimson samt »Hemmet» af Musikdirektör C. W. Rendahl i Karlstad.

Sällskapet beslöt vidare att, i den mån dess ledamöter kunde finnas villiga att dertill medverka, vid sammankomsterna låta uppföra de prisbelönade eller inköpta kompositionerna för hvilket ändamål tillsatts en komité bestående af Fil. D:r A. M. Myrberg, Advokatfiskalen C. E. Ljungberg samt herrar John Jacobson och E. Åkerberg. Äfven i år skulle en pristäflan utlysas, och utsågos till ledamöter i prisnämden herrar Direktör C. Nordqvist, Fil. D:r V. Svedbom och Erik Åkerberg med Musikdirektören Körling i Ystad såsom suppleant.

Sedan revisionsberättelsen blifvit uppläst samt sällskapet beviljat Styrelsen decharge skreds till val af ledamöter i styrelsen, hvartill utsågos: Kammarherre A. Burén, ordförande, Fil. D:r A. M. Myrberg, v. ordf., Förste Revisor M. Rystedt, kassaförvaltare, Kamreraren John May, sekreterare samt till öfriga ledamöter herrar Ad. Sterky, E. Åkerberg och Alb. Jahnke, den senare nyvald efter Musikdirektör L. Ohlsson, som under året aflidit.

Till revisorer utsågos Grosshandlaren Gustaf Carlberg, Kaptenen A. Ellsén med Assessor K. Silfverstolpe och Notarien B. Forsslöf till suppleanter.

Ny svensk orgelkomposition. Den framstående orgelspelerskan, domkyrkoorganisten *Elfrida Andrée* i Göteborg, har, enligt »Bohuslänningen», nyligen fullbordat en omfångsrik komposition, en symfoni, som af den stora förläggarefirman Augener & komp. i London antagits till införlifvande i det periodvis utkommande verket »Cecilia», en samling af nutidens förnämsta orgelkompositioner, hvilken sprides öfver hela verlden.

Hr Oscar Lomberg och fröken Tullia Stridbeck ha flerstädes i landsorten gifvit konserter med stort bifall. Öfverallt enas man om att fröken Stridbecks stämma och begåfning berättigar till stora förväntningar.

Anna Lang, den svenska violinisten, som efter sitt giftermål i England sällan låtit höra sig publikt, spelade nyligen på en konsert af Westminster Orchestral Society, ett af de förnämsta musiksällskapen i London, Mendelssohns konsert, en romans af Ries och Saltarello af Papini, hvarvid hon väckte stormande bifallsyttringar.

Augusta Öhrström, den bekanta svenska sångerskan, gör för närvarande en konsertturné genom Amerikas Förenta stater. Turnén, som redan pågått fyra månader, har krönts med den största framgång, och de amerikanska tidningarna förena sig i loford öfver den svenska sångerskans vackra stämma och förträffliga föredrag. Fröken Öhrström är af sin impresario, mr F. O. Renard, engagerad för en ny turné under nästkommande vinter.

Fröken Ebeth Brink, den äfven härstädes bekanta unga, begåfvade sångerskan, medverkade vid Stenbocks-soarén i Helsingborg förra månaden och skördade mycket bifall. Fröken B., hittills elev af fru Wendela Andersson-Sörensen, afreser i dagarne, åtföljd af sina föräldrar, till Italien och Frankrike för att fortsätta sina studier.

Göteborg. Stora teatern har under senare hälften af mars gifvit af musikpjeser »Romeo och Julia» med fru Wendela Sörensen och hr Lemon i titelrollerna samt »Wermländingarne» och »Per Gynt». Den 16 gaf *Harmoniska sällskapet* under dr Karl Valentins ledning sin 1:a årskonsert med bitr. af pianisten Fritz Schousboe. Programmet upptog 1. Norman: »Rosa rorans bonitatem», kör och solo; 2. Beethoven: Sonata appassionata (hr Schousboe); 3. Söderman, A.: »Bryllupsvise», »Ternenes sang», för fruntimmerskör; 4. Sjögren, Emil: »Julsång», solo och kör; 5. Chopin: 4 Preludier ur op. 28, Liszt: Rhaps. Hongr. N:o 12 (hr Schousboe); 6. Svedbom, V.: »I rosengården», solo och kör. — Den 25 gaf Göta P. B:s sångkör konsert i Reallärverkets hus. Fr. Nerudas 3:e kammarmusiksoaré, som skulle ega rum d. 30 mars, blef uppskjuten till 1 april.

Norge.

Kristiania Å Kristiania teater har under förra månadens senare hälft af pjeser med musik endast gifvits »Per Gynt» och »Sigurd Slembe» (ssm förut). Konserter ha gifvits flera. Så d. 15 frk. Birgit Dahl folkkonsert med bitr. af hr Lammers; — d. 16 violisten Johannes Wolff, bitr. af fru Agathe Gröndahl m. fl.; — den 26 Joh. Haarklou en konsert vid hvilken endast hans egna kompositioner utfördes, deribland en sonat för piano och violin, solo och körsånger. Den 19 gafs 4:e kammarmusiksoarén, vid hvilken utfördes Schuberts stråkqvartett D moll och pianoqvintett af Davidoff op. 40 (fru Nissen) samt sång af frk Ragnh. Juel. Den 30 gaf frk. Ilona Eibenschüts sin första konsert här och väckte stormande bifall. Man synes vilja ställa denna unga pianist i rang vid sidan af fru Carreño.

Fru Agathe Gröndahl och frk. Camilla Wiese tillträda strax efter påsk en konsertturné till Norges förnämsta städer.

Finland.

Helsingfors. Af musikpjeser har Svenska teatern under sista hälften af mars fortf. gifvit »Gasparone» och »Regina von Emmeritz». Finska operarepresentationerna på Alexandersteatern ha fortgått, med »Trubaduren», hvarpå följde »Fra Diavolo». Fru Achté lär i höst komma att fortsätta dessa i samma lokal. Kajanus populära konserter å statshotellet ha pågått. Den 17 gaf Orkesterföreningen sin 6:te konsert med bitr. af fru Achté och hr Ojanperæ. Programmet upptog: 1. Järnefelt: Lyrisk uvertyr, 2. Brahms: Serenad, D dur, 3. Wagner: »Die Walküre» (Wotan: hr Ojanperæ, Brünhilde: fru Achté). Den 23 gafs i Brandkårshuset en Monsterkonsert af militärmusikkårer, akademiska sångföreningen och andra körsällskap, omkr. 300 personer, dervid bl. a. utfördes: af Grieg »Per Gynt»-suite och »Landkjending», samt »Björneborgarnes marsch», för bland. kör och hornmusik arr. af direktör M. Wigelius.

Danmark.

Köpenhamn. K. teaterns musikpjeser hafva under sista veckorna i mars varit »Cavalleria rusticana», »Heksen», »Elfverhöj» och »Tannhäuser», denna opera i ny instudering med följande rolfördelning: Elisabeth: fru Keller, Tannhäuser: hr Fr. Brun, Wolfram: hr Simonsen och Landtgrefven en debutant hr E. Holm, som anses för en lofvande talang. Casino har gifvit »Mikadon», som sedan upptagits af Folkteatern, å hvilken fru Anna Lundberg fr. Stockholm med stor framgång sjungit Niniche. — Vid Musikföreningens 3:e konsert, med bitr. af fru Lütken, frk. M. Tuxen, hrr Simonsen, Bielefeldt och Emil Holm, gafs Beethovens 8:e symfoni, Gades uvert. »I Höjlandene», J. P. E. Hartmanns »Dryadens bryllup» för kör och solo samt Heises »Samson», skrifven för sång och piano, nu gifven med orkester. D. 22 och 26 gaf Ilona Eibenschütz konserter med stort bifall, den 23 Axel Gade och Louis Glass sin 2:a abonnementskonsert, d. 24 Franz Neruda konsert under medverkan af frk. Joh. Stockmarr och den 13:årige violoncellisten Jean Gérardy. Den 25 gafs konsert af pianisten Matthisen-Hansen, den 28. *Fil. kammarmusik-konsert* vid hvilken medverkade stråkqvartetten A. Svendsen, H. Möller, Chr. Petersen och Fr. Neruda samt pianisten frk Stockmarr och Jean Gérardy. *Konsertföreningen* uppförde d. 29 Verdis »Requiem».

Paris. På Menus Plaisirs har uppförts en operett »Articles de Paris» med text af Boucheron och musik af Audran. Handlingen beskrifves såsom roande, musiken nätt och elegant, hvarför operetten mottogs med stort bifall.

— Odéon har bjudit på »Les Erinnyes» tragedi på vers af Leconte Delisle efter Eschylos, med Massenets vackra musik.

— Opéra comiques direktör, Carvalho, tillkännagifver i franska tidningar, att han har engagerat en ny sångerska, hvilken antagligen kommer att väcka ett oerhördt uppseende vid sitt första uppträdande. Den nya stjernan heter Marie Danel och är endast sjutton år gammal. För tre år sedan innehade hon den

anspråkslösa befattningen som kökspiga på ett värdshus i Meudon. Carvalho hörde henne en dag sjunga och blef förtjust i hennes röst samt lät utbilda henne hos de förnämsta sånglärare i Paris. Hon skall debutera i »Villars' dragoner».

— Fru *Wilhelmine Szarvardy* (f. Clausz 1834 i Prag), den utmärkta i Paris länge bosatta pianisten, som nu sällan låter höra sig offentligt, biträdde nyligen vid Leforts stråkqvartettförenings soaré och skördade utomordentligt bifall. Fru S. spelade med Lefort Schumanns sonat i d moll för violin och piano, deltog i Beethovens stora B dur-trio samt utförde flere solonummer.

Berlin. Mascagnis nya opera »Freund Fritz» har d 19 mars gått öfver operascenen här för första gången och i det stora hela rönt framgång. Efter operans slut ljödo lifliga bifallsyttringar, hvarpå öfverregissören Tetzlaff trädde fram och tackade i den frånvarande komponistens namn.

München. En ny enaktsopera af Ignaz Brüll, »Gringoire», med libretto af Victor Léon, har vunnit stort bifall vid premièren å hofoperan den 19 mars.

Dödsfall.

Bottero, Georgina, f. *Sommelius* (se första sidan).

Massart, Lambert, utmärkt violinist, f. 19 juli 1811 i Lüttich, † i Paris den 13 febr. Han erhöll af R. Kreutzer sin utbildning i Paris men blef som utländing af Cherubini nekad inträde i konservatorium. Sedan han blifvit berömd som violinlärare derstädes, blef han 1843 violinprofessor vid konservatoriet och lemnade denna plats 1890. Bland hans lärjungar må nämnas Henri Wieniawsky, Isidor Lotto, Sarasate och Teresina Tua.

Pasqué, Ernst, förr värderad sångare, författare af operatexter, musikaliska noveller, romaner, teaterhistoriska verk etc., f. 3 sept. 1821 i Köln, † den 20 mars på sitt gods Alsbach.

Siboni, Erik Anton Waldemar, dansk komponist och musiklärare, † i Köpenhamn 63½ år gammal. Son af k. teaterns sångskolas föreståndare (1819—39), den italienske sångaren Guiseppe Siboni, fick han tidigt god musikalisk utbildning, men räknade sig sjelf förnämligast som elev af J. P. E. Hartmann och studerade äfven i Leipzig och Wien. 1865 aflöste han P. Heise som musiklärare vid Sorö akademi, men flyttade 1883 till Köpenhamn.

S. har komponerat en opera, »Carl den Andens flugt» (text af Overskou), uppförd på k. teatern i Köpenhamn 1861, ett Stabat mater, en pianoqvartett (op. 10), en pianokonsert och en kör »Wellenspiel», gifna af Musikforeningen derst., vidare uvertyrer, sånger och pianosaker. Prinsessan af Wales och ryska kejsarinnan hafva varit hans elever i pianospelning.

Strakosch, Max, bekant operaimpresario, född 1834, död i Amerika 17/3. Han började sin bana som kompanjon med brodern Maurice († 1887), och under deras ledning debuterade den 16-åriga Adelina Patti i Newyork 1859. Max S. har i Amerika varit impresario för Christina Nilsson, Pauline Lucca, signor Campanini m. fl. storheter.

För hvarje musikaliskt hem rekommenderas

SVENSK MUSIKTIDNING,

Nordiskt musikblad, 12:te årg., innehållande **populär läsning i musikaliska ämnen,** instruktiva artiklar om musikundervisning etc., biografier med **porträtter, följetonger, notiser** om musikverldens tilldragelser m. m.

Tidningens årsprenumeranter erhålla **musikbilagor,** (omkring 14 sidor) af *god* och *lätt utförbar* **sång-** och **pianomusik.** Tidningen utkommer 2 gånger i månaden (utom juli—aug.); Pris pr år **5** kronor. Prenumeration sker direkt hos Redaktionen Olofsgatan 1, i bok- och musikhandeln; för landsorten bäst **å posten.**

OBS.! I n:o 1—6 Porträtter, med biografier, af *Erik Åkerberg, Anna Karlsohn, Edvard Grieg, Annette Essipoff, Am. Ponchielli* och *Emma Holmstrand;* med n:o 6 följer *musikbilaga* inneh.: *pianostycken* af ***Emil Sjögren, A. M. Myrberg, Erik Åkerberg*** och ***Adr. Dahl,*** visa af ***Ludv. Norman.***

Albumblad

5 melodiska tonstycken för Piano (Romance. Humoresk. Perpetuum mobile. Aftonstämning. Marche Triomphale) af

Adrian Dahl,

finnes att köpa å **Svensk Musiktidnings expedition,** Olofsgatan 1, samt hos hrr musikhandlare och bokhandlare i landsorten. Pris 1 krona.

Dessa vackra pianostycken af den nu genom flere omtyckta arbeten bekante tonsättaren kunna med skäl rekommenderas åt våra pianister.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. upp öfver gården. Mottagning kl. ½9—½10 f. m. och 12—1 e. m.

Frans J. Huss.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

43 Regeringsgatan 43.

☞ **Flyglar, Tafflar** och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å ***2 kronor*** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan 54.

Resp. Tidningsredaktioner

eller musikvänner i landsortsstäderna anmodas att till Svensk Musiktidnings Expedition insända tidningsnummer med program för konserter och teaterföreställningar med musik eller andra märkligare musikaliska notiser, på det vår enda musiktidning skall kunna redogöra för musiklifvet i vårt land äfven utom hufvudstaden.

Redaktionen.

Vänner af Musik

och musikbildning! gynnen vår **Svenska Musiktidning** med prenumeration! — För endast **5 kronor** erhålles under året *populär och instruktiv läsning* i musikaliska ämnen, tillfälle att få, i sammanhängande följd, del af musikverldens förnämsta nyheter, **Porträtter** och biografier öfver märkliga musikkonstnärer, **Musikbilaga** (omkring 14 sid.) af vald men lättfattlig musik.

Sv. Musiktidnings Red.

Svensk Musiktidning bör tillhöra hvarje musikaliskt hem.

Ledighet.

Förenade organist- och klockarebefattningarne vid Sofia kyrkan i Jönköping kungöras härigenom lediga till ansökning inom sextio dagar från det denna annons finnes i officiela tidningar intagen. Alldenstund särskild kantor icke är vid kyrkan anställd, tillkommer det innehafvaren af de nu ledigförklarade tjensterna att bestrida äfven dennes åligganden. Tillträde genast. Lön 1,000 kronor.

Jönköping den 15 mars 1892.

J. A. I. Sundelin,
(G. 13 604.) Pastor.

Obs.! **Musikbilagan,** ***Musikalbum VI,*** **tillfaller** ***endast helårsprenumeranter*** **och säljes ej med lösnummer eller särskildt.**

Innehåll: Georgina Sommelius-Bottero † (med porträtt). — En internationell musik- och teaterutställning i Wien. — Om den »konstnärliga» andningen (ytterligare insändt) af Fritz Arlberg. — Musikpressen. — Litteratur. — Musikbref från Kristiania af Gösta Gr. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall — Annonser.

Stockholm, O. L. Svanbäcks Boktryckeri-Aktiebolag, 1892.